

Ὕμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν

1.

Σε γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη
τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομέρη,
σε γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη
ποῦ με βία μετράει τὴ γῆ.

2.

5

Ἀπ' τα κόκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τα ἱερά,
καὶ σαν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθεριά!

3.

Ἐκεῖ μέσα εκατοικοῦσες

10

πικραμένη, ἐντροπαλή,
κι ἓνα στόμα ἀκαρτεροῦσες,
ἔλα πάλι, νὰ σου πει.

4.

Ἄργειε νὰ ἴθι ἐκείνη ἡ μέρα
καὶ ἦταν ὅλα σιωπηλά,

15

γιατὶ τὰ ἴσκιαζε ἡ φοβέρα
καὶ τὰ πλάκωνε ἡ σκλαβιά.

5.

Δυστυχής! Παρηγορία
μόνη σοῦ ἔμενε νὰ λες
περασμένα μεγαλεῖα

20

καὶ διηγώντας τα νὰ κλαις.

6.

Καὶ ἀκαρτέρει, καὶ ἀκαρτέρει
φιλελεύθερη λαλιά,
ἓνα ἐκτόπασε τ' ἄλλο χέρι
ἀπὸ τὴν ἀπελπισιά.

7.

25

Κι ἔλεες: Πότε, α! πότε βγάνω
τὸ κεφάλι ἀπὸ τ' ἐρμιές;
Καὶ ἀποκρίνοντο ἀποπάνω
κλάψες, ἄλυσες, φωνές.

8.

Τότε εσῆκωνες τὸ βλέμμα

30

μες στα κλάμηματα θολό,

και εις το ρούχο σου έσταζ' αίμα,
πλήθος αίμα Ελληνικό.

9.

Με τα ρούχα αιματωμένα
ξέρω ότι έβγαινες κρυφά

35

να γυρεύεις εις τα ξένα
άλλα χέρια δυνατά.

10.

Μοναχή το δρόμο επήρες,
εξανάλθες μοναχή·
δεν είν' εύκολες οι θύρες,

40

εάν η χρεία τες κουρταλεί.

11.

Άλλος σου έκλαψε εις τα στήθια,
αλλ' ανάσασιν καμιά·
άλλος σου έταξε βοήθεια
και σε γέλασε φρικτά.

12.

45

Άλλοι, οϊμέ! στη συμφορά σου
οπού εχαίροντο πολύ,
σύρε νά βρεις τα παιδιά σου,
σύρε, ελέγαν οι σκληροί.

13.

Φεύγει οπίσω το ποδάρι

50

και ολογλήγορο πατεί
ή την πέτρα ή το χορτάρι
που τη δόξα σου ενθυμεί.

14.

Ταπεινότατη σου γέρνει
η τρισάθλια κεφαλή,

55

σαν πτωχού που θυροδέρνει
κι είναι βάρος του η ζωή.

15.

Ναι· αλλά τώρα αντιπαλεύει
κάθε τέκνο σου με ορμή,
που ακατάπαυστα γυρεύει

60

ή τη νίκη ή τη θανή.

16.

Απ' τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,

και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!

17.

65

Μόλις είδε την ορμή σου
ο ουρανός, που για τ' εχθρούς
εις τη γη τη μητρική σου
έτρεφ' άνθια και καρπούς,

18.

εγαλήνευσε· και εχύθη

70

καταχθόνια μία βοή,
και του Ρήγα σου απεκρίθη
πολεμόκραχτη η φωνή. *

19.

Όλοι οι τόποι σου σ' εκράξαν
χαιρετώντας σε θερμά,

75

και τα στόματα εφώναξαν
όσα αισθάνετο η καρδιά.

20.

Εφώναξανε ως τ' αστέρια
του Ιονίου και τα νησιά,
και εσηκώσανε τα χέρια

80

για να δείξουνε χαρά,

21.

μ' όλον που 'ναι αλυσωμένο
το καθένα τεχνικά,
και εις το μέτωπο γραμμένο
έχει: Ψεύτρα Ελευθεριά.

22.

85

Γκαρδιακά χαροποιήθη
και του Βάσιγκτον η γη,
και τα σίδερα ενθυμήθη
που την έδεναν και αυτή.

23.

Απ' τον πύργο του φωνάζει,

90

σα να λέει σε χαιρετώ,
και τη χήτη του τινάζει
το Λεοντάρι το Ισπανό.

24.

Ελαφιάσθη της Αγγλίας
το θηρίο, και σέρνει ευθύς

95

κατά τ' άκρα της Ρουσίας
τα μουγκρίσματα τ' οργής.

25.

Εις το κίνημά του δείχνει
πως τα μέλη είν' δυνατά·
και στου Αιγαίου το κύμα ρίχνει

100

μια σπιθόβολη ματιά.

26.

Σε ξανοίγει από τα νέφη
και το μάτι του Αετού,
που φτερά και νύχια θρέφει
με τα σπλάχνα του Ιταλού·

27.

105

και σ' εσέ καταγειρμένος,
γιατί πάντα σε μισεί,
έκρωζ' έκρωζε ο σκασμένος,
να σε βλάψει, αν ημπορεί.

28.

Άλλο εσύ δεν συλλογιέσαι

110

πάρεξ πού θα πρωτοπάς·
δεν μιλείς και δεν κουνιέσαι
στες βρυσίες οπού αγρικάς·

29.

σαν το βράχον οπού αφήνει
κάθε ακάθαρτο νερό

115

εις τα πόδια του να χώνει
ευκολόσβηστον αφρό,
30.

οπού αφήνει ανεμοζάλη
και χαλάζι και βροχή
να του δέρνουν τη μεγάλη,

120

την αιώνιαν κορυφή.

31.

Δυστυχιά του, ω δυστυχιά του,
οποιανού θέλει βρεθεί
στο μαχαίρι σου αποκάτου
και σ' εκείνο αντισταθεί.

32.

125

Το θηρίο π' ανανογιέται,

πως του λείπουν τα μικρά,
περιορίζεται, πετιέται,
αίμα ανθρώπινο διψά·
33.

τρέχει, τρέχει όλα τα δάση,
130

τα λαγκάδια, τα βουνά,
και όπου φθάσει, όπου περάσει.
φρίκη, θάνατος, ερμιά·
34.

ερμιά, θάνατος και φρίκη
όπου επέρασες κι εσύ·
135

ξίφος έξω από τη θήκη
πλέον ανδρείαν σου προσξενεί.
35.

Ιδού εμπρός σου ο τοίχος στέκει
της αθλίας Τριπολιτσάς·
τώρα τρόμου αστροπελέκι
140

να της ρίψεις πιθυμάς.
36.

Μεγαλόψυχο το μάτι
δείχνει, πάντα οπώς νικεί,
και ας είν' άρματα γεμάτη
και πολέμιαν χλαλοή.
37.

145

Σου προβαίνουνε και τρίζουν
για να ιδείς πως είν' πολλά·
δεν ακούς που φοβερίζουν
άνδρες μύριοι και παιδιά; *
38.

Λίγα μάτια, λίγα στόματα
150

θα σας μείνουνε ανοιχτά
για να κλαύσετε τα σώματα
που θε νά βρει η συμφορά.
39.

Κατεβαίνουνε, και ανάφτει
του πολέμου αναλαμπή·
155

το τουφέκι ανάβει, αστράφτει,
λάμπει, κόφτει το σπαθί.
40.

Γιατί η μάχη εστάθη ολίγη;

Λίγα τα αίματα γιατί;
Τον εχθρό θωρώ να φύγει
160

και στο κάστρο ν' ανεβεί. *
41.

Μέτρα... είν' άπειροι οι φευγάτοι,
οπού φεύγοντας δειλιούν·
τα λαβώματα στην πλάτη
δέχοντ', ώστε ν' ανεβούν.

42.

165

Εκεί μέσα ακαρτερείτε
την αφεύγατη φθορά·
νά, σας φθάνει· αποκριθείτε
στης νυκτός τη σκοτεινιά. *

43.

Αποκρίνονται, και η μάχη
170

έτσι αρχίζει, οπού μακριά
από ράχη εκεί σε ράχη
αντιβούιζε φοβερά.

44.

Ακούω κούφια τα τουφέκια,
ακούω σμίξιμο σπαθιών,
175

ακούω ξύλα, ακούω πελέκια,
ακούω τρίξιμο δοντιών.

45.

Α! τί νύκτα ήταν εκείνη
που την τρέμει ο λογισμός;
Άλλος ύπνος δεν εγίνη

180

πάρεξ θάνατου πικρός.

46.

Της σκηνής η ώρα, ο τόπος,
οι κραυγές, η ταραχή,
ο σκληρόψυχος ο τρόπος
του πολέμου, και οι καπνοί,

47.

185

και οι βροντές, και το σκοτάδι,
οπού αντίσκοφτε η φωτιά,
επαράσταιναν τον άδη
που ακαρτέρειε τα σκυλιά·

48.

τ' ακαρτέρειε. — Εφαίνοντ' ίσκιои

190

αναρίθμητοι γυμνοί,
κόρες, γέροντες, νεανίσκοι,
βρέφη ακόμη εις το βυζί.

49.

Όλη μαύρη μυρμηγκιάζει,
μαύρη η εντάφια συντροφιά,
195

σαν το ρούχο οπού σκεπάζει
τα κρεβάτια τα στερνά.

50.

Τόσοι, τόσοι ανταμωμένοι
επετιούντο από τη γη,
όσοι είν' άδικα σφαγμένοι

200

από τούρκικην οργή.

51.

Τόσα πέφτουνε τα θέρι-
σμένα αστάχια εις τους αγρούς·
σχεδόν όλα εκεία τα μέρη
εσκεπάζοντο απ' αυτούς.

52.

205

Θαμποφέγγει κανέν' άστρο,
και αναδεύοντο μαζί,
ανεβαίνοντας το κάστρο
με νεκρώσιμη σιωπή.

53.

Έτσι χάμου εις την πεδιάδα,
210

μες στο δάσος το πυκνό,
όταν στέλνει μίαν αχνάδα
μισοφέγγαρο χλωμό,

54.

εάν οι άνεμοι μες στ' άδεια
τα κλαδιά μουγκοφυσούν,

215

σειούνται, σειούνται τα μαυράδια,
οπού οι κλώνοι αντικτυπούν.

55.

Με τα μάτια τους γυρεύουν
όπου είν' αίματα πηχτά,
και μες στ' αίματα χορεύουν

220

με βρυχίσματα βραχνά,

56.

και χορεύοντας μανίζουν
εις τους Έλληνας κοντά,
και τα στήθια τούς εγγίζουν
με τα χέρια τα ψυχρά.

57.

225

Εκειό το έγγισμα πηγαίνει
βαθιά μες στα σωθικά,
όθεν όλη η λύπη βγαίνει,
και άκρα αισθάνονται ασπλαχνιά.

58.

Τότε αυξάινει του πολέμου

230

ο χορός τρομακτικά,
σαν το σκόρπισμα του ανέμου
στου πελάου τη μοναξιά.

59.

Κτυπούν όλοι απάνου κάτω·
κάθε κτύπημα που εβγεί

235

είναι κτύπημα θανάτου,
χωρίς να δευτερωθεί.

60.

Κάθε σώμα ιδρώνει, ρέει·
λες και εκείθεν η ψυχή
απ' το μίσος που την καίει

240

πολεμάει να πεταχθεί.

61.

Της καρδίας κτυπίες βροντάνε
μες στα στήθια τους αργά,
και τα χέρια οπού χουμάνε
περισσότερο είν' γοργά.

62.

245

Ουρανός γι' αυτούς δεν είναι,
ουδέ πέλαγο, ουδέ γη·
γι' αυτούς όλους το παν είναι
μαζωμένο αντάμα εκεί.

63.

Τόση η μάνητα και η ζάλη,

250

που στοχάζεσαι, μη πώς
από μία μεριά και απ' άλλη
δεν μείνει ένας ζωντανός.

64.

Κοίτα χέρια απελπισμένα
πώς θερίζουνε ζωές!

255

Χάμου πέφτουνε κομμένα
χέρια, πόδια, κεφαλές,

65.

και παλάσκες και σπαθία
με ολοσκόρπιστα μυαλά,
και με ολόσχιστα κρανία

260

σωθικά λαχταριστά.

66.

Προσοχή καμία δεν κάνει
κανείς, όχι, εις τη σφαγή·
πάνε πάντα εμπρός. Ω! φθάνει,
φθάνει· έως πότε οι σκοτωμοί;

67.

265

Ποίος αφήνει εκεί τον τόπο,
πάρεξ όταν ξαπλωθεί;
δεν αισθάνονται τον κόπο
και λες κι είναι εις την αρχή.

68.

Ολιγότεραν οι σκύλοι,

270

και Αλλά εφώναζαν, Αλλά·
και των Χριστιανών τα χείλη
Φωτιά εφώναζαν, φωτιά.

69.

Λεονταρόψυχα εκτυπούντο,
πάντα εφώναζαν φωτιά,

275

και οι μιαιοί κατασκορπιούντο,
πάντα σκούζοντας Αλλά.

70.

Παντού φόβος και τρομάρα
και φωνές και στεναγμοί·
παντού κλάψα, παντού αντάρα,

280

και παντού ξεψυχισμοί.

71.

Ήταν τόσοι! Πλέον το βόλι
εις τ' αφτιά δεν τους λαλεί.
Όλοι χάμου εκείοντ' όλοι
εις την τέταρτην αυγή.

72.

285

Σαν ποτάμι το αίμα εγίνη
και κυλάει στη λαγκαδιά,
και το αθώο χόρτο πίνει
αίμα αντίζ για τη δροσιά.

73.

Της αυγής δροσάτο αέρι,
290

δεν φουσάς τώρα εσύ πλιο
στων ψευδόπιστων το αστέρι· *
φύσα, φύσα εις το ΣΤΑΥΡΟ.

74.

Απ' τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,

295

και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!

75.

Της Κορίνθου ιδού και οι κάμποι·
δεν λάμπ' ήλιος μοναχά
εις τους πλάτανους, δεν λάμπει

300

εις τ' αμπέλια, εις τα νερά·

76.

εις τον ήσυχον αιθέρα
τώρα αθώα δεν αντηχεί
τα λαλήματα η φλογέρα,
τα βελάσματα το αρνί·

77.

305

τρέχουν άρματα χιλιάδες
σαν το κύμα εις το γιαλό·
αλλ' οι ανδρείοι παλικαράδες
δεν ψηφούν τον αριθμό.

78.

Ω τρακόσιοι! σηκωθείτε

310

και ξανάλθετε σ' εμάς·
τα παιδιά σας θέλ' ιδείτε
πόσο μοιάζουνε με σας.

79.

Όλοι εκείνοι τα φοβούνται.

Και με πάτημα τυφλό

315

εις την Κόρινθο αποκλειούνται
κι όλοι χάνονται απεδώ.

80.

Στέλνει ο άγγελος του ολέθρου
Πείναν και Θανατικό·
που με σχήμα ενός σκελέθρου

320

περπατούν αντάμα οι δυο·

81.

και πεσμένα εις τα χορτάρια
απεθαίνανε παντού
τα θλιμμένα απομεινάκια
της φυγής και του χαμού.

82.

325

Και εσύ θάνατη, εσύ θεία,
που ό,τι θέλεις ημπορείς,
εις τον κάμπο, Ελευθερία.
ματωμένη περπατείς.

83.

Στη σκιά χεροπιασμένες, *

330

στη σκιά βλέπω κι εγώ
κρινοδάκτυλες παρθένες
όπου κάνουνε χορό·

84.

στο χορό γλυκογουρίζουν
ωραία μάτια ερωτικά,

335

και εις την αύρα κυματίζουν
μαύρα, ολόχρυσά μαλλιά.

85.

Η ψυχή μου αναγαλλιάζει
πως ο κόρφος καθεμιάς
γλυκοβύζαστο ετοιμάζει

340

γάλα ανδρείας και ελευθερίας.

86.

Μες στα χόρτα, τα λουλούδια,
το ποτήρι δεν βαστώ·
φιλελεύθερα τραγούδια
σαν τον Πίνδαρο εκφωνώ.

87.

345

Απ' τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,
και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!

88.

Πηγες εις το Μεσολόγγι

350

την ημέρα του Χριστού,
μέρα που άνθισαν οι λόγγοι *
για το τέκνο του Θεού.

89.

Σου 'λθε εμπρός λαμποκοπώντας
η Θρησκεία μ' ένα σταυρό,

355

και το δάκτυλο κινώντας
οπού άνει τον ουρανό,

90.

σ' αυτό, εφώνασε, το χώμα
στάσου ολόρθη, Ελευθεριά·
και φιλώντας σου το στόμα

360

μπαινει μες στην εκκλησιά. *

91.

Εις την τράπεζα σιμώνει,
και το σύγνεφο το αχνό
γύρω γύρω της ποκνώνει
που σκορπάει το θυμιατό.

92.

365

Αγρικάει την ψαλμωδία
οπού εδίδαξεν αυτή·
βλέπει τη φωταγωγία
στους Αγίους εμπρός χυτή.

93.

Ποιοί είναι αυτοί που πλησιάζουν

370

με πολλή ποδοβολή,
κι άρματ', άρματα ταραζουν;
Επετάχτηκες εσύ.

94.

Α! το φως που σε στολίζει,
σαν ηλίου φεγγοβολή,

375

και μακρόθεν σπινθηρίζει,
δεν είναι, όχι, από τη γη·

95.

λάμπριν έχει όλη φλογώδη
χείλος, μέτωπο, οφθαλμός·
φως το χέρι, φως το πόδι,

380

κι όλα γύρω σου είναι φως,
96.

Το σπαθί σου αντισκάνεις,
τρία πατήματα πατάς,
σαν τον πύργο μεγαλώνεις,
και εις το τέταρτο κτοπιάς·

97.

385

με φωνή που καταπείθει
προχωρώντας ομιλείς·
«Σήμερ', άπιστοι, εγεννήθη
ναι, του κόσμου ο Λυτρωτής.

98.

»Αυτός λέγει... Αφοκρασθείτε:
390

Εγώ ειμ' Άλφα, Ω μέγα εγώ· (9)*
πέστε, πού θ' αποκρυφθείτε
εσείς όλοι, αν οργισθώ;

99.

»Φλόγα ακοίμητην σας βρέχω,
που μ' αυτήν αν συγκριθεί
395

κείνη η κάτω οπού σας έχω
σαν δροσιά θέλει βρεθεί.
100.

Κατατρώγει, ωσάν τη σχίζα,
τόπους άμετρα υψηλούς,
χώρες, όρη από τη ρίζα,
400

ζώα και δένδρα και θνητούς,
101.

»και το παν το κατακαίει,
και δεν σώζεται πνοή,
πάρεξ του άνεμου που πνέει
μες στη στάχτη τη λεπτή».

102.

405

Κάποιος ήθελε ερωτήσει:
Του θυμού του είσαι αδελφή;
Ποίος είν' άξιος να νικήσει,
ή με σε να μετρηθεί;

103.

Η γη αισθάνεται την τόση
410

του χεριού σου ανδραγαθιά,
που όλην θέλει θανατώσει

τη μισόχριστη σπορά.

104.

Την αισθάνονται, και αφρίζουν
τα νερά, και τ' αγρικώ

415

δυνατά να μουρμουρίζουν
σαν να ρυάζετο θηριό.

105.

Κακορίζικοι, πού πάτε
του Αχελώου μες στη ροή, *
και πιδέξια πολεμάτε

420

από την καταδρομή

106.

να αποφύγετε! το κόμα
έγινε όλο φουσκωτό·
εκεί ευρήκατε το μνήμα
πριν να ευρείτε αφανισμό.

107.

425

Βλασφημάει, σκούζει, μουγκρίζει
κάθε λάρυγγας εχθρού,
και το ρεύμα γαργαρίζει
τες βλασφήμιες του θυμού.

108.

Σφαλερά τετραποδίζουν

430

πλήθος άλογα, και ορθά
τρομασμένα χλιμτρίζουν
και πατούν εις τα κορμιά.

109.

Ποίος στο σύντροφον απλώνει
χέρι, ωσάν να βοηθηθεί·

435

ποίος τη σάρκα του δαγκώνει
όσο οπού να νεκρωθεί·

110.

κεφαλές απελπισμένες,
με τα μάτια πεταχτά
κατά τ' άστρα σηκωμένες

440

για την ύστερη φορά.

111.

Σβήεται — αυξάινοντας η πρώτη
του Αχελώου νεροσυρμή —
το χλιμίτρισμα, και οι κρότοι,

και του ανθρώπου οι γογγυσοί.

112.

445

Έτσι ν' άκουα να βουίξει
τον βαθόν Ωκεανό,
και στο κύμα του να πνίξει
κάθε σπέρμα Αγαρηνό·

113.

και εκεί που 'ναι η Αγία Σοφία,

450

μες στους λόφους τους επτά,
όλα τ' άψυχα κορμιά,
βραχοσύντριφτα, γυμνά,

114.

σωριασμένα να τα σπρώξει
η κατάρα του Θεού,

455

κι απεκεί να τα μαζώξει
ο αδελφός του Φεγγαριού· *

115.

κάθε πέτρα μνήμα ας γένει,
και η θρησκεία κι η Ελευθεριά
μ' αργοπάτημα ας πηγαίνει

460

μεταξύ τους, και ας μετρά.

116.

Ένα λείψανο ανεβαίνει
τεντωτό, πιστομητό,
κι άλλο ξάφνου κατεβαίνει
και δεν φαίνεται και πλιο.

117.

465

Και χειρότερα αγριεύει
και φουσκώνει ο ποταμός·
πάντα πάντα περισσεύει·
πολυφλοιοίβισμα και αφρός.

118.

Α! γιατί δεν έχω τώρα

470

τη φωνή του Μωυσή;
Μεγαλόφωνα, την ώρα
όπου εσβηούντο οι μισητοί,

119.

τον Θεόν ευχαριστούσε
σου πελάου τη λύσσα εμπρός,

475

και τα λόγια ηχολογούσε
αναρίθμητος λαός·
120.

ακλουθάει την αρμονία
η αδελφή του Ααρών,
η προφήτισσα Μαρία,
480

μ' ένα τύμπανο τερπνόν, *
121.

και πηδούν όλες οι κόρες
με τσ' αγκάλες ανοικτές,
τραγουδώντας, ανθοφόρες,
με τα τύμπανα κι εκείες.
122.
485

Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή,
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετράει τη γη.
123.

Εις αυτήν, είν' ξακουσμένο,
490

δεν νικιέσαι εσύ ποτέ·
όμως, όχι, δεν είν' ξένο
και το πέλαγο για σε.
124.

Το στοιχείον αυτό ξαπλώνει
κόματ' άπειρα εις τη γη,
495

με τα οποία την περιζώνει,
κι είναι εικόνα σου λαμπρή.
125.

Με βρυχίσματα σαλεύει
που τρομάζει η ακοή·
κάθε ξύλο κινδυνεύει
500

και λιμιώνα αναζητεί·
126.

φαίνεται έπειτα η γαλήνη
και το λάμπιμο του ηλιού,
και τα χρώματα αναδίνει
του γλαυκότατου ουρανού.
127.

505

Δεν νικιέσαι, είν' ξακουσμένο,
στην ξηράν εσύ ποτέ·

ὅμως, ὄχι, δεν εἶν' ξένο
καὶ τὸ πέλαγο γιὰ σε.

128.

Περνοῦν ἀπειρα τὰ ξάρτια,
510

καὶ σαν λόγγος στριμωχτὰ
τὰ τρεχοῦμενα κατάρτια,
τὰ ολοφούσκωτα πανιά.

129.

Σὺ τες δύναμές σου σπρώχνεις,
καὶ ἀγκαλὰ δεν εἶν' πολλές,

515

πολεμώντας, ἄλλα διώχνεις,
ἄλλα παίρνεις, ἄλλα καις·

130.

με ἐπιθύμια νὰ τηράζεις
δύο μεγάλα σε θωρῶ, *
καὶ θανάσιμον τινάζεις

520

ἐναντίον τοὺς κεραυνό.

131.

Πιάνει, αὐξάινει, κοκκινίζει,
καὶ σηκώνει μὴ βροντῆ,
καὶ τὸ πέλαο χρωματίζει
με αἱματόχροη βαφή.

132.

525

Πνίγοντ' ὅλοι οἱ πολεμάρχοι
καὶ δεν μνέσκει ἓνα κορμί·
χάρου, σκιά τοῦ Πατριάρχου,
που σ' ἐπέταξαν ἐκεῖ.

133.

Ἐκρυφόσμιγαν οἱ φίλοι
530

με τὸ εχθροὺς τοὺς τῆ Λαμπρῆ,
καὶ τοὺς ἔτρεμαν τὰ χεῖλη
δίνοντάς τὰ εἰς τὸ φίλι.

134.

Κεῖες τες δάφνες που εσκορπίστε *
τώρα πλέον δεν τες πατεῖ,

535

καὶ τὸ χερί οποιῦ ἐφιλήστε
πλέον, α! πλέον δεν εὐλογεῖ.

135.

Ὅλοι κλαύστε· ἀποθαμένος
ὁ ἀρχηγός τῆς Ἐκκλησίας·

κλαύστε, κλαύστε· κρεμασμένος

540

ωσάν να 'τανε φονιάς.

136.

Έχει ολάνοικτο το στόμα
π' ώρες πρώτα είχε γευθεί
τ' Άγιον Αίμα, τ' Άγιον Σώμα·
λες πως θε να ξαναβγει

137.

545

η κατάρα που είχε αφήσει
λίγο πριν να αδικηθεί
εις οποίον δεν πολεμήσει
και ημπορεί να πολεμεί.

138.

Την ακούω, βροντάει, δεν παύει

550

εις το πέλαγο, εις τη γη,
και μουγκρίζοντας ανάβει
την αιώνιαν αστραπή.

139.

Η καρδιά συχνοσπαράζει...

Πλην τί βλέπω; Σοβαρά

555

να σωπάσω με προστάζει
με το δάκτυλο η θεά.

140.

Κοιτάει γύρω εις την Ευρώπη

τρεις φορές μ' ανησυχιά·
προσηλώνεται κατόπι

560

στην Ελλάδα, και αρχινά:

141.

«Παλικάρια μου! οι πολέμοι

για σας όλοι είναι χαρά,
και το γόνα σας δεν τρέμει
στους κινδύνους εμπροστά.

142.

565

»Απ' εσάς απομακρύνει
κάθε δύναμη εχθρική·
αλλά ανίκητη μια μένει
που τες δάφνες σας μαδεί·

143.

»Μία, που όταν ωσάν λύκοι

570

ξαναρχότενε ζεστοί,
κουρασμένοι από τη νίκη,
αχ! τον νουν σάς τυραννεί.

144.

»Η Διχόνοια που βαστάει
ένα σκήπτρο η δολερή·

575

καθενός χαμογελάει,
πάρ' το, λέγοντας, και συ.

145.

»Κειο το σκήπτρο που σας δείχνει
έχει αλήθεια ωραία θωριά·
μην το πιάστε, γιατί ρίχνει

580

εισέ δάκρυα θλιβερά.

146.

»Από στόμα οπού φθονάει,
παλικάρια, ας μην 'πωθεί,
πως το χέρι σας κτυπάει
του αδελφού την κεφαλή.

147.

585

»Μην ειπούν στο στοχασμό τους
τα ξένα έθνη αληθινά:
Εάν μισούνται ανάμεσό τους
δεν τους πρέπει ελευθεριά.

148.

»Τέτοια αφήστενε φροντίδα·

590

όλο το αίμα οπού χυθεί
για θρησκεία και για πατρίδα
όμοιαν έχει την τιμή.

149.

»Στο αίμα αυτό, που δεν πονείτε
για πατρίδα, για θρησκεία,

595

σας ορκίζω, αγκαλιασθείτε
σαν αδέλφια γκαρδιακά.

150.

»Πόσον λείπει, στοχασθείτε,
πόσο ακόμη να παρθεί·
πάντα η νίκη, αν ενωθείτε,

600

πάντα εσάς θ' ακολουθεί.

151.

»Ω ακουσμένοι εις την ανδρεία!...

Καταστήστε ένα σταυρό,
και φωνάξετε με μία:
Βασιλείς, κοιτάζτ' εδώ.

152.

605

»Το σημείον που προσκυνάτε
είναι τούτο, και γί' αυτό
ματωμένους μάς κοιτάτε
στον αγώνα το σκληρό.

153.

»Ακατάπαυστα το βρίζουν

610

τα σκυλιά και το πατούν
και τα τέκνα του αφανίζουν
και την πίστη αναγελούν.

154.

»Εξ αιτίας του εοπάρθη, εχάθη,
αίμα αθώο χριστιανικό,

615

που φωνάζει από τα βάθη
της νυκτός: Να 'κδικηθώ.

155.

»Δεν ακούτε, εσείς εικόνες
του Θεού, τέτοια φωνή;
Τώρα επέρασαν αιώνες

620

και δεν έπαυσε στιγμή.

156.

»Δεν ακούτε; Εις κάθε μέρος
σαν του Αβέλ καταβοά
δεν είν' φύσημα του αέρος
που σφυρίζει εις τα μαλλιά.

157.

625

»Τι θα κάμετε; Θ' αφήστε
να αποκτήσομεν εμείς
Λευθερίαν, ή θα την λύστε
εξ αιτίας Πολιτικής;

158.

»Τούτο ανίσως μελετάτε,

630

ιδού, εμπρός σας τον Σταυρό·
Βασιλείς! ελάτε, ελάτε,
και κτυπήσετε κι εδώ».

[1823]

στροφή 25*

Και στο πέλαο μία ματία
ρίχνει που σπιθοβολά,
και τα νύχια τα μακρία
σφίγγει απλώνει αρπαχτικά

D. Solomòs.